

खदिरः [खद्-किरच्] 1 N. of a tree, Acacia Catechu; Y. 1. 302. -2 An epithet of Indra. -3 The moon. -**Comp.** -**कुणः** the fruit-time of the Khadira tree. -**पत्रिका**, -**पत्री** a sensitive plant. -**सारः** catechu.

खदिकाः (pl.) Fried or parched grain (Mar. लह्या).

खन् 1 U. (खनति-न्ते, खात; *pass.* खन्यते or खायते) To dig up, delve, excavate; खनन्नाखुबिले सिंहः Pt. 3. 17; Ms. 2. 218; R̥s. 1. 17. -2 To dig into the earth, bury.

खनक a. [खन्-बुच्] 1 Digging, dividing. -2 A digger, excavator; R̥m. 2. 80. 1. -**कः** 1 A miner; Mb. 3. 15. 5. -2 A house-breaker. -3 A rat. -4 A mine.

खननम् [खन्-ल्युट्] 1 Digging, excavating. -2 Burying.

खनिः, -**नी** f. [खन्-इन् वा डीप्] 1 A mine (of jewels); खनिभिः सुषुवे रत्नम् R. 17. 66; 18. 22; Mu. 7. 31. -2 A cave.

खनिका A pond; L. D. B.

खनित् a. A digger, ditcher; मा वो रिषत् खनिता यस्मै चाहं खनामि वः Rv. 10. 97. 20.

खनित्रम् [खन्-इत्र P. III. 2. 184] A spade, hoe, a pick-axe; अगस्त्यः खनमानः खनित्रैः Rv. 1. 179. 6.

खनित्रकम्, -**त्रिका** A small shovel; Ks. 61. 109.

खनित्रिम a. Ved. Produced by digging; खदित्रिमा उत वा याः स्वयंजाः Rv. 7. 49. 2.

खात p. p. 1 Dug up, excavated, bored; तुभ्यं खाता अबता अद्रिदुग्धा Rv. 4. 50. 3; कीटो ... सुलकस्य कीटखातस्य बहि-दाधस्य सर्वतः । तरोरध्वषरस्थस्य वरं जन्म न चार्थिनः ॥ Pt. 2. 89. -2 Torn, rent. -**तम्** 1 An excavation. -2 A hole. -3 A ditch, moat; पतति कदाचिन्नमसः खाते Pt. 5. 29. -4 An oblong pond. -5 A cavern. -6 Digging a hole. -**ता** An artificial pond. -**Comp.** -**भूः** f. a moat, ditch. -**रूपकारः** a potter.

खातकः 1 A digger. -2 A debtor. -**कम्** A moat, ditch; विक्रीडतोऽमृताम्भोधौ किं क्षुद्रैः खातकोदकैः Bhāg. 6. 12. 22.

खातिः f. Digging, excavating.

खात्रम् 1 A spade. -2 An oblong pond. -3 A thread. -4 A wood, forest. -5 Horror.

खानम् 1 Digging. -2 Injury. -**Comp.** -**उदकः** the coccoanut tree.

खानक a. (-**निका** f.) [खन्-बुल्] One who digs; कैवर्तान् मूलखानकान् Ms. 8. 260. -**कः** 1 A miner. -2 A house-breaker, thief; कुञ्जमुत्किरति केशमनो यदा तत्र खानकभयं भवेत्तदा Bri. S. 89. 9.

खानिः f. A mine.

खानिकः, -**कम्** A hole in a wall, breach.

खानिलः A house-breaker.

खेय a. To be dug or excavated. -**यम्** A ditch, moat.

खपूरः The betel-nut tree. -2 Flatulence.

खर a. (opp. मृदु, श्लक्ष्ण, द्रव) 1 Hard, rough, solid. -2 Severe, sharp, strict, R. 8. 9; स्मरः खरः खलः कान्तः Kāv. 1. 59. -3 Pungent, acid. -4 Dense, thick. -5 Hurtful, injurious, cutting, smart (words). -6 Sharp-edged; देहि खरनयनशरघातम् Git. 10. -7 Hot; खराशुः &c. -8 Cruel; R̥m. 6. 59. 17. -**रः** 1 An ass, Ms. 2. 201; 4. 115, 120, 8. 370; Y. 2. 160. -2 A mule. -3 A heron. -4 A crow. -5 A kind of prickly nightshade. -6 A quadrangular mound of earth for receiving the sacrificial vessels. -7 A Daitya or demon in general -8 An attendant of (a) Sūrya, (b) Śiva. -9 N. of a demon, half-brother of Rāvaṇa and slain by Rāma; R. 12. 42. -10 N. of the 25th year of the sixty years cycle; खरो बाल्यवर्षयोः Nm. -**रम्** *ind.* In a sharp way; R̥m. 3. -**Comp.** -**अंशुः**, -**करः**, -**रश्मिः** the sun. -**अब्दाङ्कुरकः** lapis lazuli. -**उष्ट्रम्** ass and camel; सममेषां विवीतेऽपि खरोष्ट्रं महिषीसमम् Y. 2. 160. -**कण्डूयनम्** making worse any evil; Mb. 3. -**कुटी** 1 a stable for asses. -2 a barber's shop; a barber's bag तत्त्वं खरकुटीः पश्य Mbh. IV. 1. 3. -**कोणः**, -**काणः** the francoline partridge. -**कोमलः** the month of Jyestha. -**गृहम्**, -**गोहम्** 1 a stable for asses. -2 a tent. -**चर्मो** a crocodile; Gīrvāṇa. -**णस्**, -**णस** a. sharp-nosed. -**दण्डम्** a lotus; खरदण्डजलाशयम् Bhāg. 4. 6. 29. -**दला** the opposite-leaved fig-tree. -**दूषणः** the thorn apple. -**ध्वंसिन** m. an epithet of Rāma, who killed the demon खर; मध्ये पातु खरध्वंसी Rāma-rakṣā. -**नादः** the braying of an ass. -**नालः** a lotus; नावांगतस्तत्खरनालनाल-नाभिं विचिन्वंस्तद्विन्दताजः Bhāg. 3. 8. 19. -**पात्रम्** an iron vessel. -**पादाढ्यः** the wood-apple. -**पालः** a wooden vessel. -**पियः** a pigeon. -**यानम्** a donkey-cart; Ms. 11. 201. -**लोमन** a kind of serpent; L. D. B. -**वृषभः** a jack-ass. -**शब्दः** 1 the braying of an ass. -2 an osprey. -**शाला** a stable for asses. -**सारम्** iron. -**स्पर्श** a. sharp, hot (wind); वायुर्वाति खरस्पर्शः Bhāg. 1. 14. 16. -**स्वरा** wild jasmine.

खरायितम् Behaviour of an ass; तन्नात्रैष्याम्यहं भूयः करिष्यामि खरायितम् Ks. 63. 151.

खरिका Powdered musk.

खरिधम, -**य** a. Drinking ass's milk.

खरी A she-ass; वनं स्वर्गसुखं यत्र खरीभिः सह वर्धसे Ks. 63. 134. -**Comp.** -**जङ्घः** an epithet of Śiva. -**वात्सल्यम्** motherliness not wanted; Mb. 5. -**विषाणम्** anything not existing. -**वृषः** a jackass.

खरक a. (a pearl) Having a rough surface; Kau. A. 2. 11.

खरालिकः 1 A barber. -2 A razor case. -3 An iron arrow. -4 A pillow.

खर a. [खन्-कु रश्चान्तादेशः] 1 White. -2 Foolish, stupid. -3 Cruel. -4 Desirous of prohibited things.